

Artikelen

Arbeidsdeelname van paren

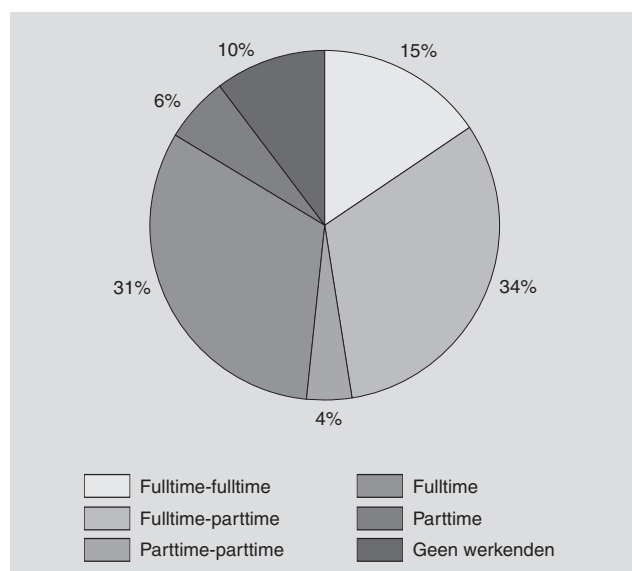
ing. A.M.W. Reemers

In 2001 werkten in ruim de helft van de paren beide partners twaalf uur of meer per week. Het grootste deel van deze paren heeft gekozen voor de combinatie fulltime en parttime werken. De verdeling van de arbeidsuren is mede afhankelijk van de gezinsituatie. In gezinnen zonder minderjarige of geen kinderen wordt vaak door beide partners fulltime gewerkt. In gezinnen met minderjarige kinderen wordt daarentegen vaker gekozen voor een combinatie fulltime-parttime of één fulltime baan. In de afgelopen tien jaar zijn steeds meer vrouwen gaan werken en stoppen vrouwen minder vaak met werken als er kinderen komen. Dit heeft geleid tot een verandering in het werkpatroon van met name paren met minderjarige kinderen. Het aandeel paren waarvan beide partners ten minste twaalf uur per week werken is dan ook gegroeid ten koste van het aandeel paren waar één partner fulltime werkt.

1. Twee werkenden bij helft van de paren

In 2001 waren er ruim 3,5 miljoen paren in Nederland waarvan beide partners tussen de 15 en 65 jaar zijn. In 15 procent van alle paren werken beide partners fulltime; zij hebben beiden een baan van 35 uur of meer per week. Bij één op de drie paren werkt de ene partner fulltime en heeft de andere partner een parttime baan van 12–34 uur per week. Bij bijna één op de twintig paren werken beide partners parttime. In ruim de helft van alle paren behoren dus beide partners tot de werkzame beroepsbevolking.

1. Arbeidsdeelname van paren

In bijna vier van de tien paren maakt één partner deel uit van de werkzame beroepsbevolking. In de meeste gevallen heeft de werkende partner dan een fulltime baan. De andere partner werkt niet of heeft een kleine baan van minder dan twaalf uur per week. Bij één op de tien paren werkt geen van beide partners of hebben beide of een van hen een kleine baan.

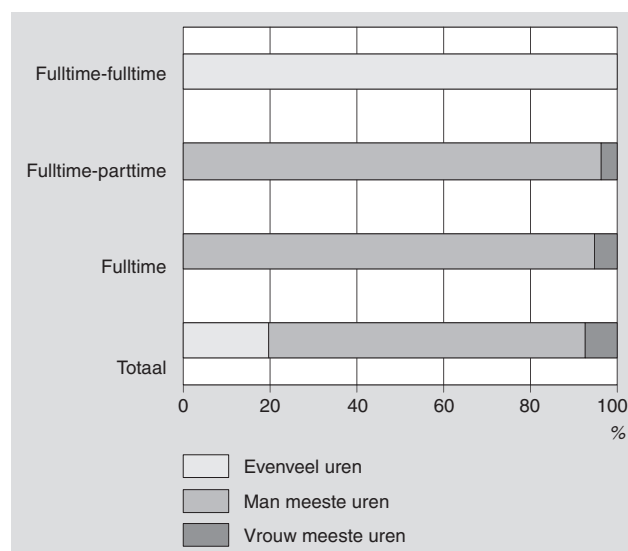
Bij de beschrijving van de arbeidsmarktpositie van paren is aangesloten bij de definitie van de werkzame beroepsbevolking. Dit betekent dat beide partners tussen de 15–64 jaar zijn en als werkend worden beschouwd als ze een baan hebben van ten minste twaalf uur per week. Leden van een paar met een kleine baan worden ingedeeld als niet werkzaam.

In 2001 had in 10 procent van alle paren één of beide partners een kleine baan. Deze partner is beschouwd als niet werkzaam. Als de urengrens uit de definitie van de werkzame beroepsbevolking wordt losgelaten, vinden er verschuivingen plaats tussen de verschillende categorieën. Het aandeel paren met de combinatie fulltime-parttime stijgt dan met 8 procentpunten naar 42 procent. Deze stijging gaat ten koste van paren met één fulltimer. Dit aandeel neemt af tot 23 procent.

2. Man werkt bijna altijd de meeste uren

Partners werken vaak een verschillend aantal uren per week. Zij werken fulltime of in een kleine of grote parttime baan. De man¹⁾ werkt verreweg het vaakst de meeste uren. In 96 procent van de paren die gekozen hebben voor een combinatie van fulltime en parttime werken, heeft de man de fulltime baan. Van de paren met één fulltimer is het in 95 procent de man die fulltime werkt.

2. Arbeidsdeelname van paren naar verdeling arbeidsuren en geslacht, 2001

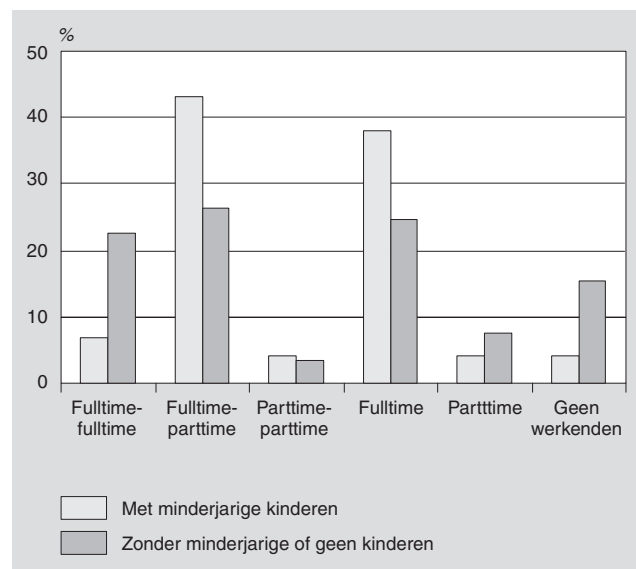
3. Twee fulltimers vooral als er geen minderjarige kinderen zijn

In gezinnen zonder kinderen of alleen meerderjarige kinderen zijn relatief vaak twee fulltimers. In bijna een kwart van deze gezinnen hebben beiden partners een baan voor 35 uur of meer per week.

Daarnaast werken vaak beide partners niet. Dit zijn vooral gezinnen waarbij zowel de man als de vrouw boven de 55 jaar zijn. Vrouwen van deze generatie hebben zich vaak volledig op het huishouden en de zorg voor kinderen gericht, terwijl mannen boven deze leeftijd inmiddels uit het arbeidsproces zijn.

In gezinnen met minderjarige kinderen werken beduidend minder vaak twee fulltimers. Daarentegen worden in gezinnen met minderjarige kinderen veel vaker fulltime-parttime banen gecombineerd of heeft één partner een fulltime functie.

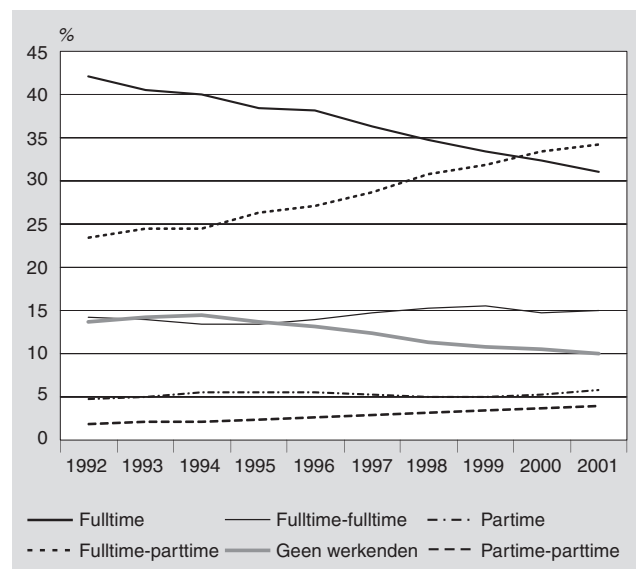
3. Arbeidsdeelname van paren naar gezinssituatie, 2001

4. Sterke groei gezinnen met twee werkende partners

De arbeidsdeelname van met name vrouwen is de laatste jaren gestegen. Hierdoor werken in steeds meer gezinnen beide partners. In 2001 had in 34 procent van alle paren één partner een fulltime baan en de ander werkte parttime. Dit is een stijging van 11 procentpunten ten opzichte van 1992. Het aandeel paren waarbij beide partners een fulltime baan hebben, is in de afgelopen tien jaar met 1 procentpunt licht gestegen. De stijging van het aantal gezinnen met twee werkende partners is vooral ten koste gegaan van paren met één fulltimer. Ook het aandeel paren waarin geen van beide partners werkt, is licht afgenomen.

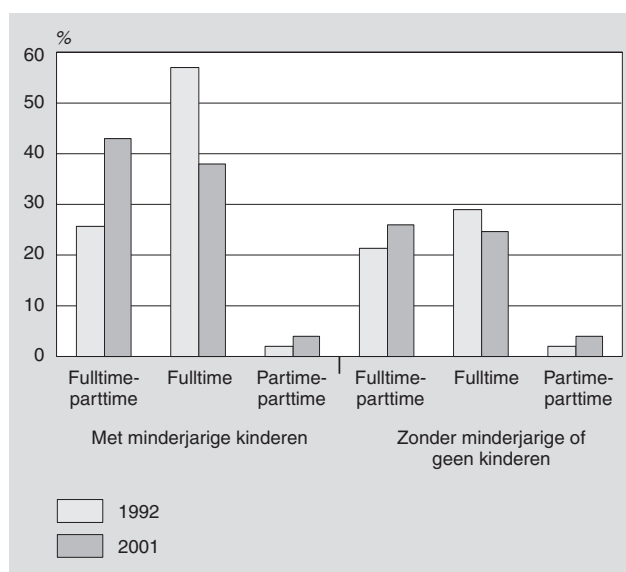
4. Arbeidsdeelname van paren

5. Vooral in gezinnen met jonge kinderen werken steeds vaker beide ouders

De groei van het aandeel gezinnen met de combinatie fulltime-parttime werken is vooral terug te vinden in gezinnen met minderjarige kinderen. Vrouwen zeggen steeds minder vaak hun baan op om voor de kinderen te zorgen. Zij gaan wel vaak minder uren werken. In 2001 werkte in 43 procent van de gezinnen met minderjarige kinderen één ouder fulltime en had de ander een parttime baan. Dit is een stijging 17 procentpunten in tien jaar tijd. Tevens wordt de zorg voor kleine kinderen steeds vaker gedeeld en gaan beide partners iets minder werken. Het aandeel paren waarin beide partners parttime werken is in die periode verdubbeld. In de meeste van deze paren hebben beide partners een grote deeltijd-baan. Door het toegenomen aantal tweeverdieners is het aantal paren met één kostwinner in deze gezinnen met 19 procentpunten afgenomen tot 38 procent. De ontwikkeling in gezinnen zonder minderjarige kinderen laat hetzelfde patroon zien maar is veel minder groot.

5. Arbeidsdeelname van paren naar gezinssituatie, 1992 en 2001

6. Technische toelichting

Alle gegevens zijn afkomstig uit de Enquête beroepsbevolking (EBB). De EBB is een steekproefonderzoek onder personen die in Nederland wonen, met uitzondering van personen in inrichtingen, instellingen en tehuizen (institutionele bevolking). Voor de EBB wordt elk jaar een steekproef getrokken van ongeveer 1 procent van de Nederlandse bevolking.

Bij de beschrijving van de arbeidsmarktpositie van paren is aangesloten bij de definitie van de werkzame beroepsbevolking. Dit betekent dat beide partners tussen de 15-64 jaar zijn en als werkend worden beschouwd als ze een baan hebben van ten minste twaalf uur per week. Door het toepassen van de urengrens is de beroepsbevolking voor de belangrijkste gebruikersdoeleinden zinvoller en nauwkeuriger te meten. Personen met een kleine baan tussen de 0 en 11 uur per week zijn namelijk relatief vaak scholier/student of beschouwen zich op de eerste plaats als huisvrouw/-man. Aansluitend bij de definitie van de werkzame beroepsbevolking worden leden van een paar met een kleine baan ingedeeld als niet werkzaam.

Kleine baan

Een baan voor minder dan 12 uur per week.

Fulltime-fulltime

Beide paarleden werken 35 uur of meer per week.

Fulltime-parttime

Een van de paarleden werkt 35 uur of meer per week, het andere paarlid heeft een baan tussen de 12–34 uur per week.

Parttime-parttime

Beide paarleden werken tussen de 12–34 uur per week.

Fulltime

Een van de paarleden werkt 35 uur of meer per week, het andere paarlid werkt niet of minder dan 12 uur per week.

Parttime

Een van de paarleden werkt tussen de 12 en 34 uur per week, het andere paarlid werkt niet of minder dan 12 uur per week.

Geen werkenden

Beide paarleden werken niet of minder dan 12 uur per week.

Noot in de tekst

1) Man-man paren en vrouw-vrouw paren die een verschillend aantal uren werken zijn respectievelijk ingedeeld bij de categorie man meeste uren en vrouw meeste uren. Het betreft een zeer kleine groep.

Tabel 1
Arbeidsdeelname van paren, 1992 en 2001

		1992		2001	
		x 1 000	%	x 1 000	%
Totaal		3 357	100	3 516	100
Fulltime-fulltime	Beiden 35 uur of meer per week	477	14	529	15
Fulltime-parttime	Totaal	782	23	1 207	34
w.v.	Man 35 uur of meer per week, partner 20–34 uur per week	532	16	808	23
	Man 35 uur of meer per week, partner 12–19 uur per week	220	7	353	10
	Vrouw 35 uur of meer per week, partner 20–34 uur per week	26	1	40	1
	Vrouw 35 uur of meer per week, partner 12–19 uur per week	4	0	6	0
Parttime-parttime	Totaal	63	2	136	4
w.v.	Beiden 20–34 uur per week	46	1	100	3
	Beiden 12–19 uur per week	2	0	3	0
	Man 20–34 uur per week, partner 12–19 uur per week	11	0	26	1
	Vrouw 20–34 uur per week, partner 12–19 uur per week	4	0	7	0
Fulltime	Totaal	1 415	42	1 090	31
w.o.	Man 35 uur of meer per week	1 099	33	768	22
	Vrouw 35 uur of meer per week	45	1	49	1
	Man 35 uur of meer per week, partner 0–11 uur per week	264	8	266	8
	Vrouw 35 uur of meer per week, partner 0–11 uur per week	6	0	8	0
Parttime	Totaal	160	5	205	6
w.v.	Man 20–34 uur per week	59	2	73	2
	Man 12–19 uur per week	10	0	11	0
	Vrouw 20–34 uur per week	47	1	63	2
	Vrouw 12–19 uur per week	21	1	26	1
	Man 20–34 uur per week, partner 0–11 uur per week	12	0	21	1
	Vrouw 20–34 uur per week, partner 0–11 uur per week	6	0	6	0
	Man 12–19 uur per week, partner 0–11 uur per week	3	0	2	0
	Vrouw 12–19 uur per week, partner 0–11 uur per week	3	0	2	0
Geen werkenden	Totaal	460	14	349	10
w.v.	Man 0–11 uur per week	21	1	14	0
	Vrouw 0–11 uur per week	26	1	26	1
	Geen	407	12	305	9
	Beiden 0–11 uur per week	6	0	3	0

Tabel 2
Arbeidsdeelname van paren

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	<i>x 1 000</i>									
Totaal	3 357	3 391	3 430	3 443	3 458	3 461	3 500	3 516	3 517	3 516
	%									
Fulltime-fulltime	14	14	13	13	14	15	15	16	15	15
Fulltime-parttime	23	25	25	26	27	29	31	32	34	34
Parttime-parttime	2	2	2	2	3	3	3	3	4	4
Fulltime	42	40	40	39	38	36	35	33	32	31
Parttime	5	5	6	6	5	5	5	5	5	6
Geen werkenden	14	14	14	14	13	12	11	11	10	10

Tabel 3
Arbeidsdeelname van paren

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	<i>x 1 000</i>									
Met minderjarige kinderen	1 604	1 606	1 616	1 616	1 618	1 615	1 626	1 638	1 658	1 667
	%									
Fulltime-fulltime	5	5	5	5	5	5	6	6	6	7
Fulltime-parttime	26	28	28	30	31	34	37	39	41	43
Parttime-parttime	2	2	2	3	3	3	4	4	5	4
Fulltime	57	54	53	51	50	48	45	43	40	38
Parttime	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4
Geen werkenden	7	7	7	7	6	5	5	4	5	4
	<i>x 1 000</i>									
Zonder minderjarige kinderen	1 753	1 785	1 814	1 826	1 840	1 846	1 874	1 878	1 858	1 849
	%									
Fulltime-fulltime	23	22	21	21	22	23	23	24	23	23
Fulltime-parttime	21	21	21	23	23	24	25	25	27	26
Parttime-parttime	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Fulltime	29	28	28	27	27	26	26	25	25	25
Parttime	6	6	7	7	7	7	6	7	7	7
Geen werkenden	20	21	21	20	19	18	17	16	16	15